

EESTI KEEL 1. KLASS

1. Õppe- ja kasvatuseesmärgid:

1.klassi eesti keele õpetusega taotletakse, et õpilane:

- väärtustab eesti keelt kui kultuuri kandjat
- tajub keeleoskust õpioskuse alusena ja kujuneb teadlikuks keelekasutajaks
- omandab põhiteadmised keelest ja õigekirjaoskusest, tuleb igapäevaelus toime eesti kirjakeelega
- õpib asjakohaselt kasutama erinevaid suhtluskanaleid ja oskab kasutada õppetöös infotehnoloogilisi abivahendeid
- õpib tundma tekstiliike, nende seoseid ja kasutamise võimalusi
- arendab kriitilist mõtlemist ning analüüsi-, järeldus- ja põhjendusoskust
- harjub kasutama sõna- ja käsiraamatuid
- suhtub sallivalt eesti keele kui võõrkeele kasutamisse ja toetab muu emakeelega kaaslaste eesti keele omandamist.

2. Õppeaine kirjeldus:

Eesti keele kui emakeele oskus on õppekava omandamise alus ja eesmärk. Keel kui kultuuri kandja ja mõtlemise vahend on oluline inimese maailmapildi kujunemises, sotsialiseerumises ja ühiskonna tegusaks liikmeks saamises. Keel toimib tekstide kujul igas valdkonnas ning selle olukorratüüpides erinevalt. Seepärast on inimesele ühtviisi vajalikud teadmised ja oskused, mis hõlmavad keelt, selle variante ja tekste ning lubavad toime tulla nii suulise kui kirjaliku suhtlusega, teksti vastuvõttu ja loomisega.

3. Hindamine:

Õpilasi hinnatakse Valga Põhikooli hindamisjuhendi järgi.

1.klassis on hindamine numbriline ja hinnanguline, et toetada õpilase arengut ja õpimotivatsiooni. Hinnatakse õpilase teadmisi ja oskusi suuliste vastuste, kirjalike või praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilase individuaalseid iseärasusi ja mõtlemistasandite arengut.

Hindamisel lähtutakse:

- suulisest keelekasutusest (kõnelemine ja kuulamine)
- lugemisoskusest (lugemistehnika, teksti mõistmine, vabalugemine)
- kirjutamisoskusest (kirjatehnika, õigekiri ja kirjalik tekstiloome)

Eesti keel, 1.klass, 8 tundi nädalas, kokku 280 tundi

Kohustuslik teema/maht	Õpitulemused (kohustuslike teemade kohta) Õpipädevused (õpioskused)	Metoodilised soovitusel (jaotus kolmeks õppemeetodite rühmaks: frontaalne töö – F; koosõppimine – K; iseõppimine – I)	Soovitused lõimingu osas (jaotus kolmeks: üldpädevused (ka valdkonnapädevus) – ÜV; läbivad teemad – L; teised ained – T, kusjuures sulgudes tuuakse teema)	Soovitused hindamise osas (hinnatakse õpilaste teadmisi ja oskusi, kuid ei hinnata hoiakuid ja väärtusi)
<i>Suuline keelekasutus</i>	<i>Suuline keelekasutus</i>	<i>Õppetöö korraldamise aluseks esimeses</i>	<i>Suuline keelekasutus</i>	Hindamise eesmärgiks on suunata ja

<p><u>Kuulamine (läbivalt)</u> Helide, häälte ja häälikute eristamine (asukoht ja järjekord sõnas), hääliku pikkuse eristamine, põhirõhk täishääliku pikkusel.</p> <p>Õpetaja ja kaaslaste kuulamine ning suulise juhendi järgi toimimine. Õpetaja ja kaaslaste ettelugemise kuulamine. Kuuldu ja nähtu kommenteerimine.</p> <p><u>Kõnelemine (läbivalt)</u> Häälde- ja intonatsiooniharjutused. Häälde harjutamine, hääle tugevuse kohandamine olukorrale.</p> <p>Töö lähedase tähendusega sõnaga, sõnatähenduse selgitamine ja täpsustamine.</p> <p>Sobivate kõnetuste (palumine, küsimine, keeldumine, vabandust palumine, tänamine) valik suhtlemisel.</p> <p>Lihtlauseliste küsimuste moodustamine, küsimuste esitamine ja neile vastamine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> eristab häälikuid (asukoht ja järjekord sõnas), täishääliku pikkusi; toimib õpetaja ja kaaslaste suulise juhendi järgi; kuulab õpetaja ja kaaslaste esituses lühikest eakohast teksti, mõistab kuuldu lause, jutu sisu; teab, et sõnadel on lähedase või vastandtäheendusega sõna ja nimetab neist mõningaid; väljendab end suhtlusolukordades arusaadavalt: palub, küsib, tänab, vabandab; jutustab suunavate küsimuste toel kuuldu, nähtust, loetust; koostab pildiseeria või küsimuste toel suulise jutu; 	<p><i>kooliastmes sobib üldõpetuslik tööviis.</i></p> <p><i>Suuline keelekasutus</i></p> <p>Kuulamine, kõnelemine, arutelu, võrdlemine, rühmitamine, töö tekstiga, paaritöö, rühmatöö, õppemäng, dramatiseering.</p>	<p>Väärtus-, sotsiaalse-, õpi-, suhtlus-, matemaatik-, loodusteadusliku ja tehnoloogiapädevuse arendamine.</p> <p><u>Lõiming läbivate teemadega:</u></p> <p>“Väärtused ja kõlblus” (läbi lugemispalade, arutelude)</p> <p>“Kultuuriline identiteet” (läbi (ette)lugemispalade, arutelude)</p> <p>“Elukestev õpe ja karjääri planeerimine”, (läbi funktsionaalse lugemisoskuse, suulise väljendamisoskuse ja tekstiloome)</p> <p>“Teabekeskond” (teabe hankimine erinevatest allikatest, sh lugemispaladest)</p> <p>“Keskond ja jätkusuutlik areng” (teemakohased tekstid, suuline arutus)</p> <p>“Tervis ja ohutus” (teemakohased tekstid, suuline arutus)</p>	<p>soodustada õppimist, kontrollida edasijõudmist, arendada õpetamist.</p> <p>Kokkuvõttev hindamine:</p> <ul style="list-style-type: none"> võrreldakse õpilase arengut õppekavas toodud oodatavate tulemustega, kasutades sõnalist hinnangut (tunnikontroll, kontrolltöö, test) <p>Kujundav hindamine:</p> <ul style="list-style-type: none"> Intervjuu. Õpetaja püüab küsimuste kaudu teada saada õpilase sügavamast
--	--	--	--	--

<p>Eri teemadel vestlemine sõnavara rikastamiseks, arutamine paaris ja väikeses rühmas.</p> <p>Jutustamine kuulatu, nähtu, läbielatu, loetu, pildi, pildiseeria, etteantud teema põhjal; aheljutustamine.</p> <p>Esemete, nähtuste, tegelaste jms võrdlemine, ühe-kahe tunnuse alusel. Eri teemadel vestlemine sõnavara rikastamiseks, arutamine paaris ja väikeses rühmas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • esitab luuletust peast; 		<p>„Tehnoloogia ja innovatsioon“ (piltide esitlemine jms)</p> <p><u>Lõiming teiste õppeainetega:</u></p> <p>Matemaatika (teksti mõistmine, võrdlemine, rühmitamine)</p> <p>Loodusained (teksti mõistmine)</p> <p>Kunstained ja muusika (illustratsioonid, rahvamuusika)</p> <p>Kehaline kasvatus (juhendamine, liikumismängud)</p>	<p>arusaamist eesti keelest.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Õpilaste kirjutised. • Valjusti mõtlemine (läbirääkimine) <p>. Hinnatav õpilane räägib õpetajale, mida ja kuidas ta teeb.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Enese- ja kaaslaste hindamine.
<p><i>Lugemine</i> (läbivalt)</p> <p>Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, õppeülesannete esitus.</p> <p>Trükitähtede (nii suurte kui väikeste) tundma õppimine. Tähtedest sõnade ja sõnadest lausete lugemine. Silpidest sõnade moodustamine.</p> <p>Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi (õige hääldus, ladusus, pausid,</p>	<p><i>Lugemine</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • tunneb häälik-täheleist vastavust, loeb õpitud teksti ladusalt, loeb raskemaid sõnu aeglasemas tempos • loeb nii häälega kui ka endamisi ladusalt ja teksti mõistes • vastab teksti kohta käivatele küsimustele, 	<p><i>Lugemine</i></p> <p>Töö tekstiga, kuulamine, kõnelemine, arutelu, võrdlemine, rühmitamine, paaristöö, rühmatöö, õppemäng, lihtsamate skeemide lugemine, individuaalne töö</p>	<p>Kultuuri- ja väärtus-, sotsiaalse- ja kodanikupädevuse, õpi-, suhtlus-, matemaatika-, loodusteadusliku ja tehnoloogiapädevuse arendamine.</p> <p><u>Lõiming läbivate teemadega:</u></p> <p>“Väärtused ja kõlblus” (läbi lugemispalade)</p> <p>“Kultuuriline identiteet” (läbi lugemispalade)</p>	

<p>intonatsioon, tempo, oma lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu juhitakse). Lugemistehniliselt raskete sõnade ja sõnaühendite lugema õppimine.</p> <p>Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemine klassitahvlilt ja vihikust.</p> <p>Jutustava ja kirjeldava teksti ning teabeteksti (õpilaspäevik, kutse, õnnitlus, saatekava, tööjuhend, raamatu sisukord) lugemine.</p> <p>Sõna, lause, teksti sisu mõistmine. Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide, üksiksõnade jm alusel. Loole lõpu mõtlemine. Tegelaste iseloomustamine. Küsimustele vastamine, millele vastus on tekstis otsesõnu kirjas.</p> <p>Üksikute tingmärkide (õppekirjanduse tingmärgid), skeemide, kaartide lugemine õppekirjanduses, nende tähenduse tabamine.</p>	<p>mille vastused on palas otsesõnu öeldud;</p> <ul style="list-style-type: none"> • mõtleb jutule alguse või lõpu; • on lugenud mõnda lasteraamatut, nimetab nende pealkirja ja autoreid, annab loetule emotsionaalse hinnangu (lõbus, tõsine, igav ...) 		<p>“Elukestev õpe ja karjääri planeerimine”, (läbi funktsionaalse lugemisoskuse, suulise ja kirjaliku väljendamisoskuse ja tekstilooime)</p> <p>“Teabekeskond” (teabe hankimine erinevatest allikatest, sh lugemispaladest, lasteraamatu lugemine)</p> <p>“Keskond ja jätkusuutlik areng” (Teemakohased tekstid/õppejutud, suuline arutlus)</p> <p>“Tervis ja ohutus” (Teemakohased tekstid/õppejutud, suuline arutlus)</p> <p>„Tehnoloogia ja innovatsioon“ (tekstide koostamine ja lugemine, info otsimine)</p> <p><u>Lõiming teiste õppeainetega:</u></p> <p>Matemaatika (lugemisoskus, teksti mõistmine, võrdlemine, rühmitamine)</p>	
--	---	--	---	--

<p>Luuletuste ilmekas (mõtestatud) lugemine. Riimuvate sõnade leidmine õpetaja abiga.</p> <p>Tekstiliikide eritamine: jutt, muinasjutt, luuletus, mõistatus.</p> <p>Kirjandustekstid: liisusalm, muinasjutt, mõistatus, luuletus, piltjutt, vanasõna, jutustus, näidend.</p> <p>Loetud raamatu autori, kunstniku (illustraatori), tegelaste nimetamine, loetust jutustamine. Loetule emotsionaalse hinnangu andmine (lõbus, tõsine, igav jne).</p> <p>Huvipakkuva raamatu leidmine kooli või kodukoha raamatukogust täiskasvanu abiga.</p>			<p>Loodusained (teksti mõistmine)</p> <p>Kunstiained (illustratsioonid, rahvalooming)</p>	
<i>Kirjutamine</i>	<i>Kirjutamine</i>	<i>Kirjutamine</i>	Kultuuri- ja väärtus-, sotsiaalse ja kodaniku-,	

<p><u>Kirjatehnika (läbivalt)</u> Kirja eelharjutused. Kirjutamine pliiatsi ja kriidiga, joonistähete kirjutamine. Õige pliiatsihoid ja kirjutamisasend istudes ja seistes (tahvli juures). Väikeste kirjatähete õppimine. Suurte kirjatähete õppimine. Tähtede seostamine. Tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine. Töö vormistamine näidise järgi, töö puhtus, käekirja loetavus. Teksti ärakiri tahvlilt, õpikust.</p> <p><u>Kirjalik tekstiloom (läbivalt)</u> Tarbeteksti kirjutamine näidise järgi: kutse, õnnitlus (kujundamine näidise järgi). Jutu kirjutamine pilditäiendusena (pildi allkiri, kahekõne jms). Jutule lõpu kirjutamine. Loovtöö kirjutamine (pildi, pildiseeria, küsimuste järgi). Lünkumberjutustuse kirjutamine.</p> <p><u>Õigekeelsus (läbivalt)</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> • kasutab õigeid kirjutamisvõtteid, teab, kuidas väikesi ja suuri kirjatähti kirjutatakse ning sõnas õigesti seostatakse; • täidab tahvlinäidise järgi õpetaja abiga õpilaspäevikut, paigutab näidise järgi tööd vihikulehele, varustab töö kuupäevaga; • koostab kutse; • eristab häälikut, tähte, täis- ja kaashäälikut, sõna, lauset; • kirjutab omasõnade algusesse <i>k</i>, <i>p</i>, <i>t</i>; • kirjutab õigesti lühemaid (kuni 2-silbilisi) sõnu ja lauseid; • teab, et lause lõpeb punkti, küsi- või hüüumärgiga; • teab, et lause alguses, inimeste, loomade, oma kodukoha nimes 	<p>vaatlus, arutelu, võrdlemine, rühmitamine, paaristöö, individuaalne töö, rühmatöö, mäng, loovtöö,</p>	<p>õpi-, suhtlus- ja matemaatika-, loodusteadusliku ja tehnoloogiapädevuse arendamine.</p> <p><u>Lõiming läbivate teemadega:</u></p> <p>“Väärtused ja kõlblus” (läbi kirjalike tööde)</p> <p>“Kultuuriline identiteet” (läbi kirjalike tööde)</p> <p>“Elukestev õpe ja karjääri planeerimine”, (läbi funktsionaalse lugemisoskuse, kirjaliku väljendamisoskuse ja tekstiloom)</p> <p>“Teabekeskond” (teabe hankimine erinevatest allikatest, tarbeteksti kirjutamine)</p> <p>“Keskond ja jätkusuutlik areng” (Teemakohased tekstid, suuline arutlus)</p> <p>“Tervis ja ohutus” (Teemakohased tekstid, suuline arutlus)</p> <p>„Tehnoloogia ja innovatsioon“ (õigekirja harjutused)</p>	
--	--	--	--	--

<p>Häälik, sõna, lause, tekst. Tähed ja tähestik, võõrtähtede vaatlus. Häälikute märkimine kirjas. Sõna ja lause ladumine ja kirjutamine.</p> <p>Täis- ja kaashäälikud. Täishäälikuühendi vaatlus. Täishääliku pikkuse eristamine ja õigekiri, kaashääliku pikkusega tutvumine.</p> <p>Sulghäälik (k, p, t) omasõnade alguses. <i>i</i> ja <i>j</i> ning <i>h</i> sõna alguses seoses tähtede õppimisega.</p> <p>Suur algustäht lause alguses, inimese- ja loomanimeses.</p> <p>Liitsõna vaatlus (moodustamine).</p> <p>Sõnade lõpu õigekiri – <i>d</i> ja <i>-vad</i> (mitmus) ning <i>-b</i> (tegusõna 3. pööre) õigekirjaga tutvumine.</p> <p>Tutvumine jutustava (väit-), küsi- ja hüüdlausega. Lause lõpumärgid: punkt, (küsi- ja hüüumärgi vaatlemine). Koma lauses (teksti vaatlus).</p> <p>Oma kirjutusvea parandamine õpetaja abiga.</p>	<p>kasutatakse suurt algustähte;</p>		<p><u>Lõiming teiste õppeainetega:</u></p> <p>Matemaatika (teksti mõistmine, kirjutamine, võrdlemine, rühmitamine)</p> <p>Loodusained (suur algustäht kodukoha nimedes)</p> <p>Kunstained (illustratsioonid, rahvalooming)</p>	
---	--------------------------------------	--	--	--

Etteütlemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine (15–20 sõna lihtlausetena).				
--	--	--	--	--

Õpitulemused

Õpitulemused	Algtase	Kesktaase	Kõrgtase
<i>Suuline keelekasutus</i>			
Eristab häälikuid (asukoht ja järjekorda sõnas), täishääliku pikkusi	Eristab häälikute asukohta ja järjekorda sõnas ning täishääliku pikkusi juhendamisel	Eristab häälikute asukohta ja järjekorda sõnas ning täishääliku pikkusi kasutades näitlikke abivahendeid	Eristab häälikute asukohta ja järjekorda sõnas ning täishääliku pikkusi iseseisvalt
Kuulab õpetaja ja kaaslase esituses lühikest eakohast teksti, mõistab kuuldud lause, jutu sisu	Kuulab õpetaja ja kaaslase esituses lühikest eakohast teksti, mõistab kuuldud lause/jutu sisu suunaval toel	Kuulab õpetaja ja kaaslase esituses lühikest eakohast teksti, mõistab kuuldud lause/jutu sisu näitlike abivahendite (nt pildiseeria) toel	Kuulab õpetaja ja kaaslase esituses lühikest eakohast teksti, mõistab kuuldud lause/jutu sisu iseseisvalt
Teab, et sõnadel on lähedase või vastandtähdendusega sõna ja nimetab neist mõningaid	Teab, et sõnadel on lähedase või vastandtähdendusega sõna ja nimetab neist üksikuid õpetaja suunamisel	Teab, et sõnadel on lähedase või vastandtähdendusega sõna ja nimetab neist mõningaid	Teab, et sõnadel on lähedase või vastandtähdendusega sõna ja nimetab neist mitmeid erinevaid

Väljendab end suhtlusolukordades arusaadavalt: palub, küsib, tänab, vabandab	Tuleb toime lihtsamates suhtlusolukordades	Väljendab end suhtlusolukordades arusaadavalt: palub, küsib, tänab, vabandab	Väljendab end suhtlusolukordades (palumine, küsimine, tänamine, vabandamine) arusaadavalt, ladusalt ja spontaanselt
Jutustab suunavate küsimuste toel kuuldust, nähtust, loetust	Jutustab suunavate küsimuste toel, õpetaja/kaaslase abiga kuuldust, nähtust ja loetust	Jutustab suunavate küsimuste toel ja näitlike abivahendeid (nt pildiseeria või –kava) kasutades kuuldust, nähtust ja loetust	Jutustab iseseisvalt suunavate küsimuste toel kuuldust, nähtust ja loetust
Koostab pildiseeria või küsimuste toel suulise jutu	Koostab õpetaja abiga pildiseeria või küsimuste toel suulise jutu	Koostab märksõnade abil pildiseeria või abistavate küsimuste/kavapunktide toel suulise jutu	Koostab iseseisvalt pildiseeria või küsimuste toel suulise jutu
Esitab luuletust peast	Esitab luuletust peast rohkete vigadega, väheilmekalt	Esitab luuletust peast	Esitab luuletust peast ilmekalt ja veatult
<i>Lugemine</i>			
Tunneb häälik-tähest vastavust, loeb õpitud teksti ladusalt, loeb raskemaid sõnu aeglasemas tempos	Tunneb õpetaja abiga häälik-tähest vastavust, loeb õpitud teksti tehes üksikuid vigu. Raskemate sõnade lugemisel kasutab õpetaja suunavat abi	Tunneb üldjuhul häälik-tähest vastavust, loeb õpitud teksti õigesti ja selgelt. Raskemate sõnade lugemisel kasutab õpetaja suunavat abi	Tunneb iseseisvalt häälik-tähest vastavust, loeb õpitud teksti ette õigesti, selgelt ja ilmekalt. Raskemate sõnade lugemisel on suuteline ise oma vigu märkama ja parandama

Loeb nii häälega kui ka endamisi ladusalt ja teksti mõistes	Loeb nii häälega kui ka endamisi, teksti mõistmisel vajab abi	Loeb nii häälega kui ka endamisi ladusalt ja teksti mõistes	Loeb nii häälega kui ka endamisi ladusalt ja ilmekalt ning teksti mõistes
Vastab teksti kohta käivatele küsimustele, mille vastused on palas otsesõnu öeldud	Vastab kõrvalise abiga teksti kohta käivatele küsimustele, mille vastused on palas otsesõnu öeldud	Vastab teksti kohta käivatele küsimustele, mille vastused on palas otsesõnu öeldud	Vastab teksti kohta käivatele küsimustele, mille vastused on palas otsesõnu öeldud ja ka küsimustele, mille vastused on palast tuletatavad
Mõtleb loole alguse ja lõpu	Mõtleb abiga loole alguse ja lõpu	Mõtleb loole alguse ja lõpu abimaterjale (nt küsimused) kasutades	Mõtleb iseseisvalt ja loovalt loole alguse ja lõpu
On lugenud soovitatud lasteraamatuid, nimetab nende pealkirju, annab loetule emotsionaalse hinnangu (lõbus, tõsine, igav, ...)	On lugenud mõnda soovitatud lasteraamatut, nimetab nende pealkirju, annab loetule üldise hinnangu (lõbus, tõsine, igav, ...)	On lugenud mõnda soovitatud lasteraamatut, nimetab nende pealkirju, annab loetule emotsionaalse hinnangu (lõbus, tõsine, igav, ...)	On lugenud kõiki soovitatud lasteraamatuid, nimetab nende pealkirju, annab loetule põhjalikult põhjendatud emotsionaalse hinnangu (lõbus, tõsine, igav, ...)
<i>Kirjutamine</i>			
Kasutab õigeid kirjutamisvõtteid, teab, kuidas väikesi ja suuri	Kasutab osaliselt õigeid kirjutamisvõtteid, kirjutab väikesi	Kasutab õigeid kirjutamisvõtteid, teab, kuidas väikesi ja suuri	Kasutab õigeid kirjutamisvõtteid, kirjutab väikesi ja suuri kirjatähti ühtlase kaldega ja seostab õigesti.

Teab, et lause alguses, inimeste, loomade, oma kodukoha nimes kasutatakse suurt algustähte	Teab, et lause alguses, inimeste, loomade, oma kodukoha nimes kasutatakse suurt algustähte, kuid esineb raskusi reegli rakendamisel kirjatöodes	Teab, et lause alguses, inimeste, loomade, oma kodukoha nimes kasutatakse suurt algustähte	Teab, et lause alguses, inimeste, loomade, oma kodukoha nimes kasutatakse suurt algustähte ning rakendab reeglit ka kirjatöodes
--	---	--	---